

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Wstęp do Programu LIFE

Wprowadzenie do Inkubatora wniosków LIFE

Radostaw Domagała

Doradca
Wydział LIFE

Program LIFE 2021 - 2027

Obszar ŚRODOWISKO

Podprogram:
Przyroda i
różnorodność
biologiczna

Podprogram:
Gospodarka o obiegu
zamkniętym
i jakość życia

Obszar KLIMAT

5,432 mld euro

Podprogram:
Łagodzenie zmian
klimatu i dostosowanie
się do jego zmian

Podprogram:
Przejście na czystą
energię

Typy projektów

- 1) „strategiczne projekty przyrodnicze” NAT
- 2) „strategiczne projekty zintegrowane” CE&QL, CLIMA
- 3) „projekty dotyczące pomocy technicznej” NAT, CE&QL, CLIMA
- 4) „projekty dotyczące działań standardowych” NAT, CE&QL, CLIMA
- 5) „projekty dotyczące innych działań” CET

Cel programu LIFE

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

- a) **opracowanie, demonstrowanie i propagowanie innowacyjnych technik, metod i podejść** do realizacji celów ustawodawstwa i polityk Unii w dziedzinie środowiska, w tym ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, oraz w dziedzinie działań na rzecz klimatu, w tym przechodzenia na energię ze źródeł odnawialnych oraz zwiększania efektywności energetycznej, **oraz przyczynianie się do rozwoju bazy wiedzy i stosowania najlepszych praktyk**, w szczególności związanych z przyrodą i różnorodnością biologiczną, w tym przez wspieranie sieci Natura 2000;
- b) **wspieranie rozwoju, realizacji, monitorowania i egzekwowania odpowiednich przepisów i polityk Unii** w dziedzinie środowiska, w tym ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, oraz w dziedzinie działań na rzecz klimatu i przechodzenia na energię ze źródeł odnawialnych lub zwiększania efektywności energetycznej, w tym **poprzez poprawę zarządzania na wszystkich poziomach**, w szczególności poprzez zwiększanie zdolności podmiotów publicznych i prywatnych oraz zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego;
- c) **pełnienie roli katalizatora we wprowadzaniu na dużą skalę udanych rozwiązań technicznych i politycznych** mających na celu wdrażanie stosownych przepisów i polityk Unii w dziedzinie środowiska, w tym ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, oraz w dziedzinie działań na rzecz klimatu i przechodzenia na energię ze źródeł odnawialnych lub zwiększania efektywności energetycznej poprzez **powielanie rezultatów, włączanie powiązanych celów do innych polityk i do praktyk sektora publicznego i prywatnego, uruchamianie inwestycji oraz poprawę dostępu do finansowania.**

Tematy priorytetowe

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

LIFE PROGRAMME

LIST OF PRIORITY TOPICS FOR 2021-2024

(applicable to Standard Action Projects and Coordination and Support Actions)

Table of contents

1. SUB-PROGRAMME NATURE AND BIODIVERSITY	3
1.1. SMART OUTCOME-BASED IMPLEMENTATION OF THE EU NATURE AND BIODIVERSITY LEGISLATION OR TARGETS OF THE EU BIODIVERSITY STRATEGY FOR 2030.	3
1.2. EU NATURE AND BIODIVERSITY-LEGISLATION RELATED COMPLIANCE ASSURANCE AND ACCESS TO JUSTICE	8
2. SUB-PROGRAMME CIRCULAR ECONOMY AND QUALITY OF LIFE	9
2.1. CIRCULAR ECONOMY AND WASTE	9
2.1.1. Recovery of Resources from Waste	9
2.1.2. Circular Economy and the Environment	10
2.2. AIR	12
2.2.1. Air quality legislation and the NEC Directive	12
2.2.2. Industrial Emissions Directive	13
2.3. WATER	13
2.3.1. Water quality & quantity	15
2.3.2. Marine and coastal water management	16
2.3.3. Water services	16
2.4. SOIL	17
2.5. NOISE	18
2.6. CHEMICALS	18
2.7. ENVIRONMENTAL GOVERNANCE	19

https://cinea.ec.europa.eu/life/legal-basis_pl

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/life/wp-call/2021-2024/priority-topics_life-2021-2024_en.pdf

Tematy priorytetowe

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

LIFE - Calls for proposals

SPIS TREŚCI

[NEW: LIFE Calls for proposals 2022 – publication dates](#)

[Call for Proposals 2021](#)

[Frequently Asked Questions](#)

[Useful information on the Call 2021 \(recorded presentations\)](#)

[Nature and biodiversity](#)

[Circular economy and quality of life](#)

[Climate change mitigation and adaptation](#)

[Clean energy transition](#)

[Operating Grants for non-profit making entities](#)

[Type of grants](#)

[Evaluation](#)

[Support for applicants](#)

[Expert evaluators](#)

NEW: LIFE Calls for proposals 2022 – publication dates

All LIFE Calls for proposals 2022 are expected to be published on the [Funding & tender opportunities portal](#) on 17 May 2022.

Anticipated submission deadlines:

- Standard Action Projects (SAPs) for circular economy and quality of life, nature and biodiversity, climate change mitigation and adaptation sub-programmes: 4 October 2022
- LIFE Action Grants for clean energy transition sub-programme: 16 November 2022
- Strategic Integrated Projects (SIPs) and Strategic Nature Projects (SNAPs):
 - Concept notes: 8 September 2022
 - Full proposals: 7 March 2023
- Technical Assistance preparation for SIPs and SNAPs: 8 September 2022
- Specific Operating Grant Agreements (SGA OG) for non-profit making entities: 21 September 2022

Call for Proposals 2021

Note: new and open Calls for proposals in italics

[Grant Scheme for Biodiversity in the Outermost Regions and the Overseas Countries and Territories \(LIFE-2021-BEST\)](#) → [Recording and presentations of info session](#) (EN | ...)

[Other Actions – projects responding to specific Union legislative and policy priorities \(PLP\) \(LIFE-2021-PREP\)](#)

- [Fostering the network of LIFE National Contact Points \(LIFE-2021-PREP-Network\)](#)
- [Preparatory Projects Nature \(LIFE-2021-PREP-NATURA\)](#)
- [Preparatory Projects Environment \(LIFE-2021-PREP-Environment\)](#)

[Technical Assistance projects for Capacity Building \(LIFE-2021-TA-CAP\)](#)

[Nature and biodiversity](#)

[Circular economy and quality of life](#)

[Climate change mitigation and adaptation](#)

[Clean energy transition](#)

[Operating Grants for non-profit making entities](#)

PAGE CONTENTS

[NEW: LIFE Calls for proposals 2022 – publication dates](#)

[Call for Proposals 2021](#)

[Frequently Asked Questions](#)

[Useful information on the Call 2021 \(recorded presentations\)](#)

[Nature and biodiversity](#)

[Circular economy and quality of life](#)

[Climate change mitigation and adaptation](#)

[Clean energy transition](#)

[Operating Grants for non-profit making entities](#)

[Type of grants](#)

[Evaluation](#)

[Support for applicants](#)

[Expert evaluators](#)

Nature and biodiversity

[LIFE-2021-SAP-NAT Nature and Biodiversity - Standard Action Projects \(SAP\)](#)

[LIFE-2021-SAP-NAT-GOV - Nature Governance – Standard Action Projects \(SAP\)](#)

[LIFE-2021-STRAT-NAT-SNAP-two-stage - Strategic Nature Projects \(SNAP\)](#)

[LIFE-2021-TA-PP-NAT-SNAP - Technical Assistance preparation of SNAPs](#)

[LIFE-2021-BEST - Grant Scheme for Biodiversity in the Outermost Regions and the Overseas Countries and Territories](#) → [Recording and presentations of info session](#) (EN | ...)

[LIFE-2021-PREP-NATURA - Preparatory Projects Nature](#)

[Recording of info session](#)

[Presentation](#)

[LIFE and the EU environmental policy context – Jean-Claude Merçiof_DG ENV](#)

Circular economy and quality of life

[LIFE-2021-SAP-ENV Circular Economy and Quality of Life - Standard Action Projects \(SAP\)](#)

[LIFE-2021-SAP-ENV-GOV Environment governance – Standard Action Projects \(SAP\)](#)

[LIFE-2021-STRAT-ENV-SIP-two-stage Strategic Integrated Projects - Environment \(SIP\)](#)

[LIFE-2021-TA-PP-ENV-SIP - Technical Assistance preparation of ENV SIPs](#)

[LIFE-2021-PREP-Environment - Preparatory Projects Environment](#)

[Recording of info session](#)

[Presentation](#)

[LIFE and the EU environmental policy context – Jean-Claude Merçiof_DG ENV](#)

Climate change mitigation and adaptation

[LIFE-2021-SAP-CLIMA-CCA - Climate Change Adaptation – Standard Action Projects \(SAP\)](#)

[LIFE-2021-SAP-CLIMA-CCM - Climate Change Mitigation – Standard Action Projects \(SAP\)](#)

[LIFE-2021-SAP-CLIMA-GOV Climate Governance and Information – Standard Action Projects \(SAP\)](#)

[LIFE-2021-STRAT-two-stage Climate Change - Strategic Integrated Projects \(SIP\)](#)

[LIFE-2021-TA-PP-CLIMA-SIP - Technical Assistance preparation of CLIMA SIPs](#)

[Recording of info session](#)

[Presentation](#)

[LIFE and the EU climate policy context – Philip Owen_DG CLIMA](#)

https://cinea.ec.europa.eu/life/life-calls-proposals_en

Tematy priorytetowe

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

O Funduszu Aktualności Baza wiedzy **Oferta finansowania** Kontakt PL ▾

🏠 > Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej > Oferta finansowania > Środki unijne > Program LIFE > Tłumaczenia > Nabór 2021

< Powrót

Nabór 2021

Tłumaczenia dokumentacji Naboru LIFE 2021 (KE)

Nazwa dokumentu
Wytyczne dla podprogramu "Przyroda i różnorodność biologiczna"
Wytyczne dla podprogramu "Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia"
Wytyczne dla podprogramu "Łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej"
Wytyczne dla podprogramu "Przejdźcie na czystą energię"
Wzór umowy (Model Grant Agreement)

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/tlumaczenia-life-nabor-2021>

Tematy priorytetowe

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

- Circular economy and waste
- Air
- **Water**
- Soil
- Noise
- Chemicals
- Environmental Governance

Implementation of flood and/or drought risk management actions by applying **at least one of the following**:

- **Nature-based solutions** consisting in natural water retention measures that increase infiltration and storage of water and remove pollutants through natural or "natural-like" processes including re-naturalisation of river, lake, estuary and coastal morphology and/or re-creation of associated habitats including flood- and marsh plains;
- **Innovative** prevention and protection tools and techniques for support of policy, land use planning, risk reduction, post-event resilience and emergency management **and/or**
- **Innovative** integrated risk assessment and management approaches taking into account social vulnerability and aiming at improved resilience while ensuring social acceptance.

Innowacje / najlepsze praktyki

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

„Innowacyjne techniki, metody i podejścia” oznaczają rozwiązania, które są **nowe w porównaniu z aktualnym stanem wiedzy na poziomie państw członkowskich i na poziomie sektora** oraz które są wdrażane w skali operacyjnej i w warunkach umożliwiających osiągnięcie efektów określonych w kryterium „Wpływ”

„Dobre praktyki” oznaczają **rozwiązania, techniki, metody i strategie**, które są **właściwe, efektywne kosztowo i nowoczesne (na poziomie państwa członkowskiego, jak i na poziomie sektorów)**, wdrażane na skali operacyjnej i na warunkach, które umożliwią osiągnięcie efektów opisanych w kryterium przyznania dotacji „Wpływ”

Zakres projektu LIFE

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

**Wdrożenie
rozwiązania (lub technologii)**
(innovacyjne / najlepsze praktyki)

umożliwiającej/ego poprawę stanu
środowiska (ochronę przyrody) lub klimatu
(w tym rozwój OZE i poprawę efektywności energetycznej)

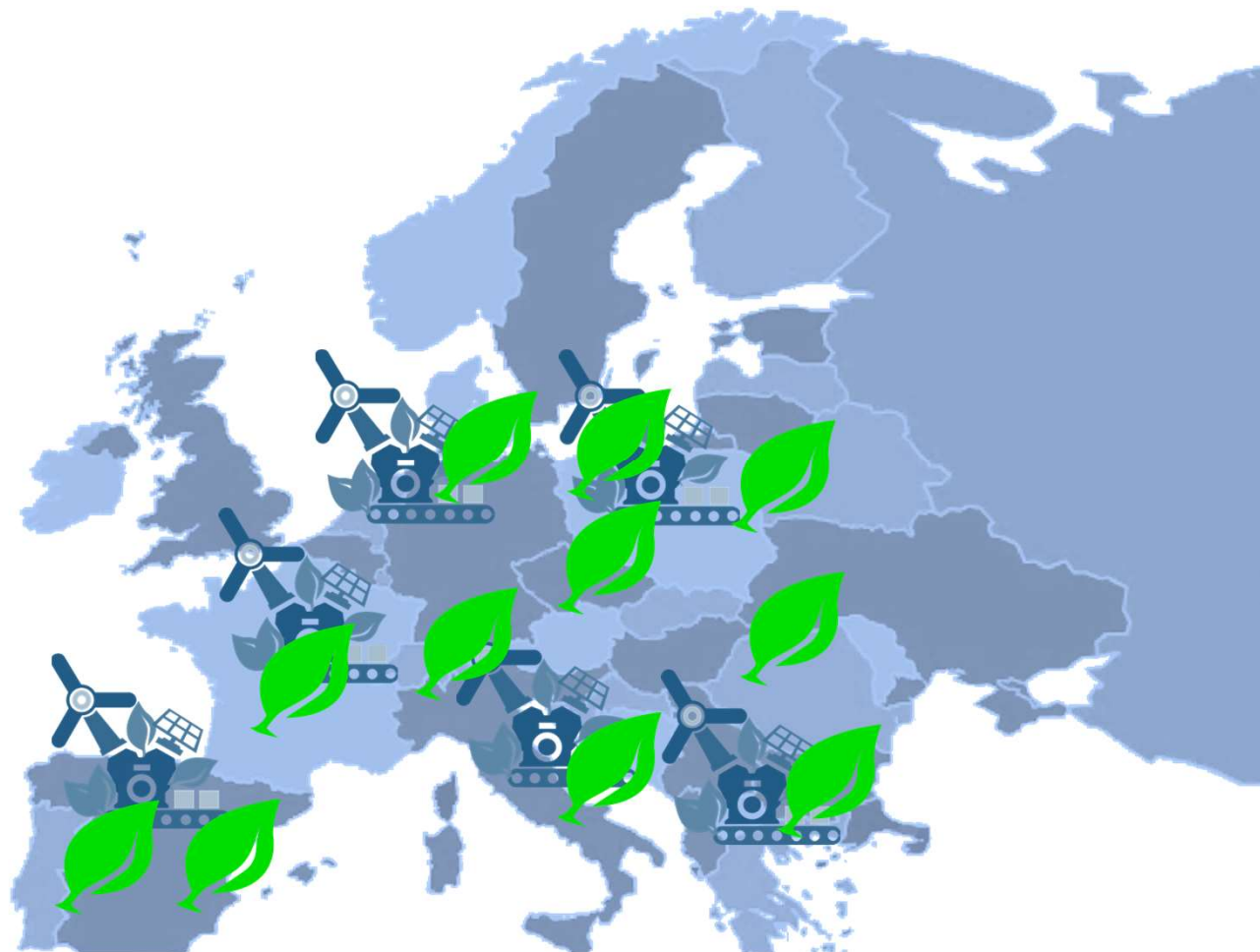

**Przetestowanie
/ walidacja /
demonstracja
rozwiązania
w warunkach
rzeczywistych
(lub zbliżonych)**

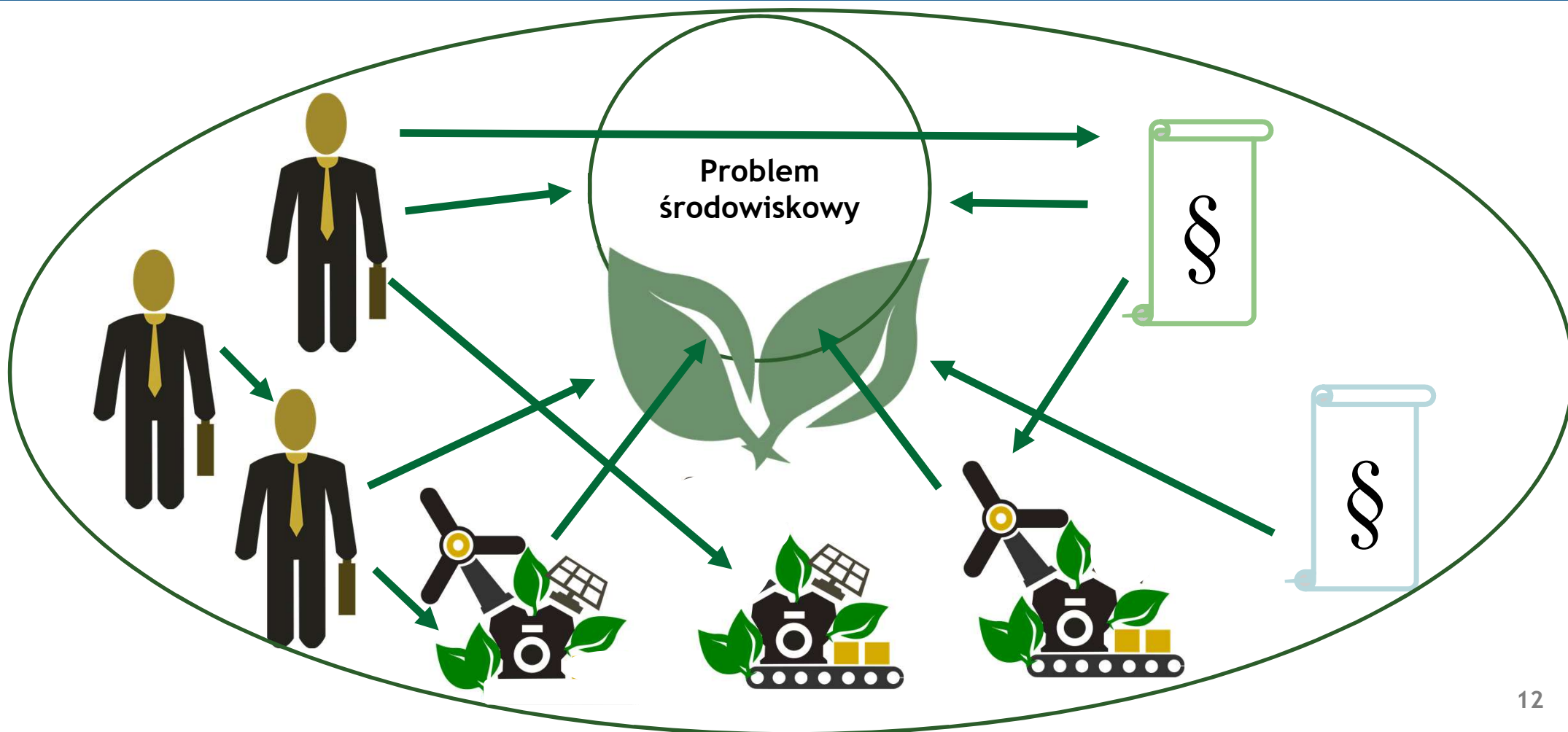

**Działania informacyjne i demonstracyjne umożliwiające
szerokie upowszechnienie i/lub komercjalizację
w skali całej UE, a także ograniczanie barier**¹⁰

Efekt środowiskowy !!!

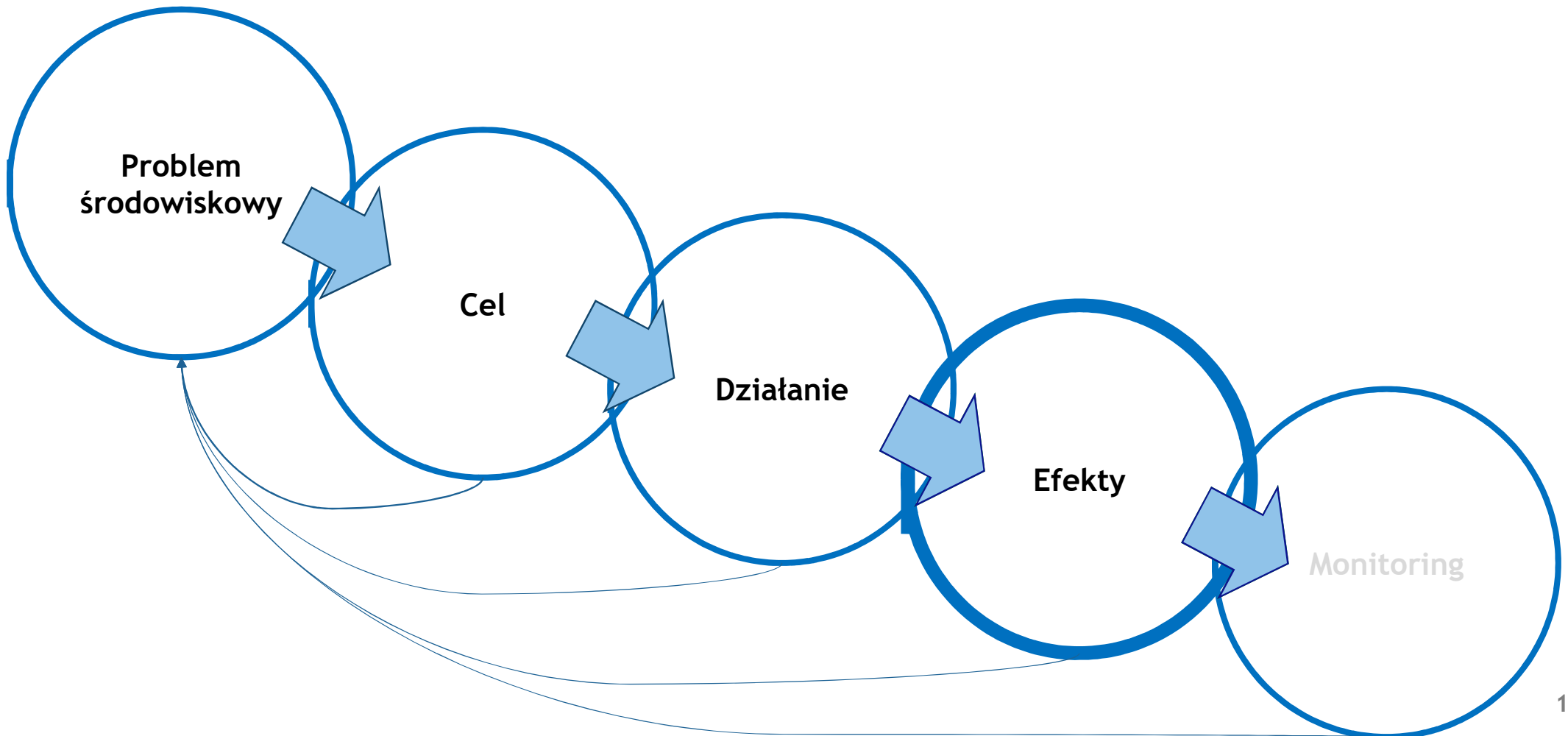
KONTEKST PROJEKTU

Logika projektu

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Kto może być beneficjentem LIFE?

Samorządy i administracja

Przedsiębiorstwa

Uczelnie wyższe

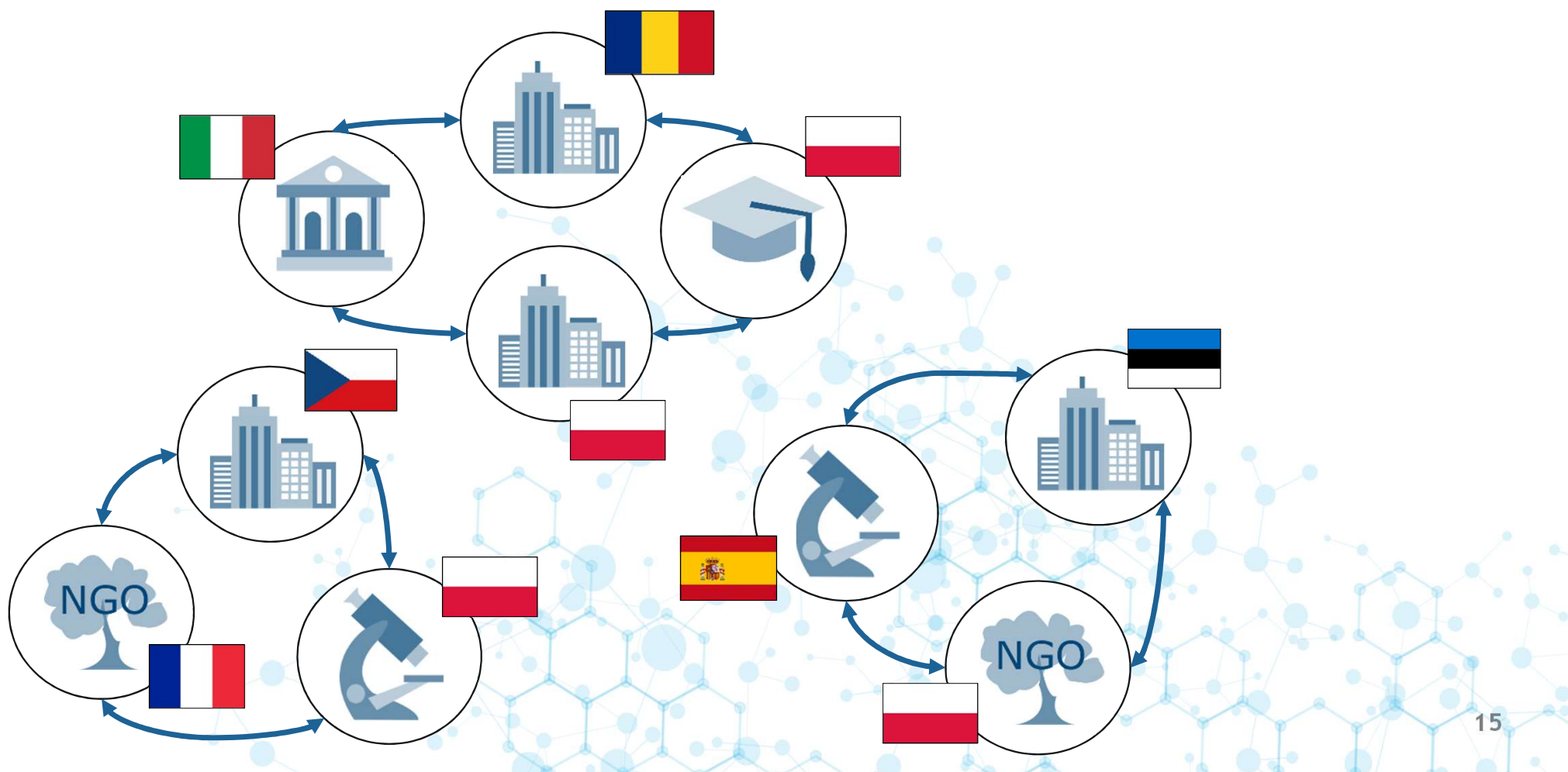

Instytuty badawcze

Organizacje pozarządowe

Współpraca

Budżet projektu

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

< 500 000 EUR

bardzo rzadko

5 000 000 EUR *

coraz więcej projektów

Przyroda i różnorodność biologiczna

Zarządzanie przyrodą

Środowisko

Zarządzanie środowiskiem

Łagodzenie zmian klimatu

Adaptacja do zmian klimatu

Zarządzanie i informacja w zakresie klimatu

Przejście na czystą energię

2-13 mln EUR

0,7-2 mln EUR

2-10 mln EUR

0,7-2 mln EUR

1-5 mln EUR

1-5 mln EUR

0,7-2 mln EUR

1,8 mln EUR

35 projektów

2 projekty

50 projektów

5 projektów

15 projektów

15 projektów

5 projektów

* dot. projektów tradycyjnych 16

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Współfinansowanie Programu LIFE

- Dofinansowanie projektów LIFE ze środków krajowych w formie dotacji i/lub pożyczki)

- zwiększenie konkurencyjności polskich wniosków do **Programu LIFE**
- zbudowanie kompetencji do właściwego przygotowania i prowadzenia projektów

LIFE

LIFE Support

- eKonsultant LIFE
Wsparcie merytoryczne specjalistów NFOŚiGW w przygotowaniu projektów i wniosków do KE (telefoniczne, mailowe oraz osobiste)
- Szkolenia
- Warsztaty
- Webinaria dla potencjalnych wnioskodawców

Inkubator wniosków LIFE

Finansowanie przygotowania projektów / wniosków LIFE do KE – do 80 tys zł ale nie więcej niż 0,6% wartości zaakceptowanych przez KE kosztów kwalifikowanych

Bezwrotny grant wypłacany w 4 lub 5 transzach

- zwiększenie zainteresowania **Programem LIFE** przez potencjalnych wnioskodawców
- zwiększenie pozyskiwania i wykorzystywania środków z **Programu LIFE**

więcej informacji: www.nfosigw.gov.pl/life

Finansowanie projektów LIFE

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

KOMISJA EUROPEJSKA

- Dotacja NFOŚiGW od **60%** do **95%** kosztów kwalifikowanych

- Dotacja
- Pożyczka do **35%*** kosztów kwalifikowanych

- na wkład własny,
- na zapewnienie płynności finansowej,

- Inkubator projektów LIFE - dotacja na przygotowanie projektu / wniosku do LIFE

* w przypadku PJB do 40% kk

eKonsultant LIFE

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

ekonsultantLIFE@nfosigw.gov.pl

O Funduszu Aktualności Baza wiedzy Oferta finansowania Kontakt PL

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej > Oferta finansowania > Środki unijne > Program LIFE > eKonsultantLIFE

Powrót

eKonsultantLIFE

Od naboru 2020 roku udostępniamy Państwu nowe narzędzie do konsultowania koncepcji projektów LIFE – eKonsultantLIFE.

Celem eKonsultantLIFE jest usprawnienie Państwa i naszej pracy przy przygotowywaniu koncepcji projektów LIFE, a także ułatwienie komunikacji między stronami zaangażowanym w tworzenie wniosku. Jest to możliwe dzięki zapewnieniu na platformie Microsoft Teams bezpośredniej rozmowy NFOŚiGW - Wnioskodawca.

eKonsultantLIFE powstał w wyniku zapotrzebowania na narzędzie pozwalające na kompleksową dwukierunkową wymianę informacji w zakresie powstających wniosków LIFE.

Aby uzyskać możliwość konsultacji koncepcji projektu LIFE poprzez eKonsultantLIFE:

1. Wypełnij formularz koncepcji projektu LIFE
 2. Wyslij wypełniony formularz na adres: ekonsultantlife@nfosigw.gov.pl
- Potrzebujesz pomocy w zakresie eKonsultantLIFE?
napisz: ekonsultantlife@nfosigw.gov.pl
lub zadzwoń: tel. (22) 45 90 254 / (22) 45 90 402 w godz. 8.00-14.00.

Materiały

Formularz koncepcji projektu LIFE 2021
Formularz_Koncepcji_projektu_LIFE_2021.docx 0.02 MB

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/program-life>

Formularz koncepcji projektu LIFE

Poniższe formularze są materiałem pomocniczym, mającym na celu ułatwienie komunikacji pomiędzy specjalistami Krajowego Punktu Kontaktowego oraz potencjalnymi wnioskodawcami Programu LIFE. Wypełnienie wszystkich pól nie jest obowiązkowe, jednak brak ich wypełnienia z pewnością utrudni wstępną ocenę szans wniosku na uzyskanie dofinansowania projektu w ramach LIFE, jak również potencjalną pracę nad zakresem projektu.

1. ZGODNOŚĆ Z PROGRAMEM

1.1. Tło i ogólne cele projektu

Wyjaśnij problem i potrzeby środowiskowe, które należy uwzględnić w projekcie.
Problem środowiskowy należy opisać w sposób liczbowy, skwantyfikowany.
Opisać lokalizację (lub sektor) oraz szkodliwych wyzwał.
W przypadku projektów w ramach podprogramu: przyrody i różnorodności biologicznej:
Należy przedstawić jasny i ilościowy opis problemu ochrony i zagrożenia, a także istotne informacje ogólne i dane ilościowe określające liczbę hażonej suszającej i proponowane odnowienie.
Opisać główne gatunki i siedliska bezspornie objęte projektem, nazwa naukowa, odnieść się do załącznika (lub do danych w sprawie) lub siedliskowej ULI, gdzie są one wymienione, wielkość populacji na każdym obszarze projektu, stan ochrony, nazwa siedliska i kod Natura 2000, % pokrycia w każdym obszarze projektu, stan ochrony.
W przypadku projektów w ramach podprogramu: Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakości życia (nie dotyczy tematów zarządzania środowiskiem) oraz Adaptacja do zmian klimatu:
Opisać wszelkie prace techniczne prace przygotowawcze i wyniki dotychczasowe działania badawczo rozwojowe, przedstawiając stan rozwoju technicznego proponowanego rozwiązania, w tym poziom gotowości technicznej (TRL) tam, gdzie ma to zastosowanie oraz ostrożnie dalsze jego techniczne wykonanie. Wykazać, w jakim stopniu uzyskane takie wyniki prototypy zostały zbadane i prototypowane. Należy jasno określić ich skład, wymiar oraz istotne wyniki i wnioski z przeprowadzonych dotychczas działań. Opisać dostępne najdługo praktyki w odpowiednim sektorze (znanie wiedzy) oraz jasno i wiarygodnie na czym polega jego udzielenie lub zalety środowiskowe, techniczne i ekonomiczne wprowadzone przez proponowane rozwiązanie (w przypadku stwierdzenia, że jest ono innowacyjne/ demonstracyjne).

1.2. Szczegółowe cele projektu

Należy opisać konkretne cele swojego projektu (dane, mierzone, realizujące i możliwe do osiągnięcia w czasie trwania projektu).

1.3. Zgodność z tematami projektów priorytetowych

Prosimy wpisać temat priorytetowy (z listy) z którym zgodna jest przygotowywana koncepcja (Tematy priorytetowe określone są w dokumentacji poszczególnych naborów).

1.4. Koncepcja i metodologia

Należy opisać ogólną logikę interwencji projektu, w tym główną rolę i założenia, w jaki sposób oczekuje się, że proponowane działania i etapy projektu doprowadzą do zamierzonych zmian pod względem wybranych wskaźników.
Wyjaśnij metodę, główne narzędzia, techniki, metody i procedury, których zostaną użyte do realizacji technicznej części swojego projektu. Uzasadnij, dlaczego proponowana metodologia jest najbardziej odpowiednia do osiągnięcia celów projektu.

2. ODDZIAŁYWANIA / EFEKTY

Należy zidentyfikować i skwantyfikować efekty projektu (w trakcie realizacji i do 5 lat po jego zakończeniu). Należy wskazywać konkretny wartości i podawać informacje dotyczące oddziaływania będącego wynikiem realizacji projektu.

3. Interesariusze projektu

Należy zidentyfikować kluczowych interesariuszy spoza konsorcjum, którzy są niezbędni dla zapewnienia sukcesu projektu. W jaki sposób zostaną oni angażowani do udziału w działaniach projektowych?

4. Skład konsorcjum realizującego projektu

5. Planowany budżet projektu:

6. Przewidywany termin realizacji projektu:

Terminy naborów 2022:

Program LIFE 2022 (prowadzone przez KE)

Publikacja zaproszeń do składania wniosków:
17 maja 2022 r.

Terminy składania wniosków:
Projekty dotyczące działań standardowych
(SAP)
NAT/**ENV**/CLIMA
4 października 2022 r.

Inne działania (OA)
Przejście na czystą energię - CET
16 listopada 2022 r.

Inkubator wniosków LIFE w 2022 r.

Etap 1 – do 29.04.2022 r. (projekty SAP)

Etap 2 – od 30.04.2022 r. do 15.06.2022 r. (projekty SAP + CET)

Etap 3 – od 16.06.2022 r. do 29.07.2022 r. (projekty SAP + CET)

Przewidywane terminy kolejnych spotkań:

Inkubator wniosków LIFE 2022

5 kwietnia 2022 r. (część 2)

21 kwietnia 2022 r. część 3 (Q & A)

Dziękujemy za uwagę!

Krajowy Punkt Kontaktowy LIFE

tel. (22) 45-90-167 (NAT)
(22) 45-90-254,
(22) 45-90-642,
(22) 45-90-435 (CE&LC, CLIMA, CET)

email:
life@nfosigw.gov.pl
ekonsultantLIFE@nfosigw.gov.pl

Narodowy Fundusz Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej
ul. Konstruktorska 3a
02-673 Warszawa

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej